

ג א מיי פ"ו מהלכות
שאלה ופקדון ה' ב
סמג עשין פה טו"ע ח"מ
סי' רנב סעיף טו:
ג ב ג מיי פ"ו מהל'
נהלות הלכה ד ה
ועין בהשגות ובמגיד
משנה סמג עשין לו טו"ע
ח"מ סי' רפה סעיף ב
ג ו טו"ע ג טו"ע ה'
בב ד טו"ע שם סעיף א'
[ועין בב"ט שמה על
הרמב"ם שהשמיט זה]:
גג ה מיי שם הלכה ח
טו"ע שם סעיף א'
וסעיף ד:

עד כאן לא קאמר רשב"ג ב' אב"ל (א) **הבא אין מורידין** וא"ת
והא לקמן מיימי דלית ליה לרשב"ג מורידין וי"ל דמהא ליכא
למשמע מינה אכל קשה דמאי מוכיח דחד טעמא הוא מדשמואל
דסבר כרשב"ג וסבר מורידין לוכח כן מרשב"ג גופיה וי"ל דלא
שמיע ליה ברייתא דלקמן:

בששמעו בו שמת ב"ע פ"ב
דמורידין. אין לפרש
בששמעו צ"י עדים דא"כ פשיטא
דמורידין אלא ששמעו היינו בקול
ועד אחד אע"ג דשמעו צו שמת
דב"פ צ"י דייני גזירות (כתובות דף קו.)
גזי אין פוסקין מזונות לאשת איש
משמע סוגיא דהתם דהוי בעדות
גמורה: **אמר רבא** לירד ולמכור
תנן. וא"ת ואמאי לא פריך ממתניתין
דהאשה שהלכה (יבמות דף קטז: ושם
ד"ה שאין דקמני מנינו שאין אחים
נכנסין לנחלה על פיה ולשני נמי
ליירד ולמכור תנן וי"ל דמהכא אלימא
ליה לאקשוי משום דדומיא דנשותיהס
קמני דמשמע כלל כלל לא:

רבינו הגאון

אצל הכרוז והרקובו
וכי פ"י כיון דקם
קם כיון שהחמין כך
יעמיד בחימוצו ועלום.
פ"י כתישה מלשון אם
כתשה את האויל בכמתש.
והכמים אומרים עשה
לחן תקנה ומכון בב"ר.
וכשמוכרן מוכרן לאחריהם
ולא לעצמו. עשה לחן
תקנה. אסקי תקנה זו
לקנקנים שלא יפסידו
לגמרי ואפי' הפסד מועט
חששו. והלכה כחכמים
וכי' יוחנן רשב"ג אמר
ימכרם בב"ד מפני שהוא
כמשיב אבידה. קי"ל
דהלוקת חכמים ודאי
כבדי חסרונן כו' יוחנן
והלכה כחכמים ואע"ג
דהכמים אברייא חזמי
רשב"ג. אבל יתיר
מכיו חסרונן דבר הכל
מוכרן בב"ד לאחריהם
ולא לעצמו: איתמר רב
אמר אין מורידין קרוב
לנכסי שבוי חיישין דלמא
מפסדי להו. ושמואל אמר
מורידין כיון דאמר מר
שקין להם כאריס לא
מפסדי להו. בששמעו בו
שמת כולי עלמא לא פליגי
דמורידין כי פליגי בשלא
שמעו בו שמת. וקימא לן
כשמואל וזכר נחמן. הוה
עובדא בנהרדעא בשבוי
שנשבו ופשטה רב ששת
דאין מורידין קרוב לנכסי
מהא דתניא ר' אמר
משמע שנאמר והרגת
אתם איני יודע כי יהיו
נשיכם אלמנות ובניכם
יתומים אלא מלמד שהן
כאלמנות ולא אלמנות
משם כיצד מבקשות
לינשא ואין מניחין אותן.
בניהן מבקשין לירד בנכסי
אביהן ואין מניחין אותן
שערין לא נתבררה מיתון
בעדות. ואע"ג דאוקמה
רבא לירד ולמכור אין
מניחין אותם אבל מניחין
אותן לירד ולתקן. דחאה
רב ששת מדרכת נשיכם
ובניהם בנייהם דומיא
דנשיהם מה נשיהם כלל
לא אף בניהם כלל
לא. מורידין קרוב בנכסי
שבוי אוקמנא תנאי
דנתיא היורד לנכסי שבוי
אין מוציאין אותן מידו
והוא ששמעו בהן שמת.
היורד לנכסי נטושין
מוציאין אותן מידו. והן
שיצאו למדינת הים ואין
יודע להיכן הלכו (ב).

רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבן שמעון ב"ג ואמר שמואל מורידין
קרוב לנכסי שבוי לאו משום דחד טעמא הוא לא תרי טעמי ניגהו הכי
נמי מסתברא דאמר רבא אמר רב נחמן הלכה כדברי חכמים ואמר רב
נחמן מורידין קרוב לנכסי שבוי אלא ש"מ תרי טעמי ניגהו מינה
אתמר שבוי שנשבה רב אמר אין מורידין קרוב לנכסיו שמואל אמר
במורידין קרוב לנכסיו בששמעו בו שמת ב"ע לא פליגי דמורידין כי פליגי
בשלא שמעו בו שמת רב אמר אין מורידין דלמא מפסיד להו ושמואל
אמר מורידין כיון דאמר מר שיימינן להו כאריס לא מפסיד להו מיתבי
ר"א אומר ממשמע שנאמר יוחרה אפי' והרגתי אתכם יודע אני שנשותיהם
אלמנות ובניהם יתומים אלא מה ת"ל והיו נשיכם וגו' מלמד שנשותיהם
מבקשות לינשא ואין מניחין אותן ובניהן רוצים לירד לנכסי אביהן ואין
מניחין אותן אמר רבא לירד ולמכור תנן הוה עובדא בנהרדעא ופשטה
רב ששת מהא מתני' א"ל רב עמרם דלמא לירד ולמכור תנן א"ל דלמא
מפומבדיתא את דמעילין פילא בקופא דמחטא והא דומיא דנשותיהם
[ובניהם] קתני מה התם כלל לא אף הכא נמי כלל לא ומורידין קרוב
לנכסי שבוי תנאי היא דתניא ה"ה היורד לנכסי שבוי אין מוציאין אותו
מידו ולא עוד אלא אפי' שמע שממשמשין ובאין וקדם ותלש ואכל הרי
זה זריז ונשכר ואלו הן נכסי שבויין הרי שהיה אביו או אחיו או אחד מן
המורישין הלכו להם למדינת הים ושמעו בהן שמת היורד לנכסי נטושים
מוציאין אותו מידו ואלו הן נכסי נטושים הרי שהיה אביו או אחיו
או אחד מן המורישין הלכו להם למדינת הים ולא שמעו בהם שמת
ואמר רבן שמעון בן גמליאל שמעתי שהנטושים כשבויין ה"ה היורד
לנכסי נטושים מוציאין אותו מידו ואלו הן נכסי נטושים הרי
שהיה אביו או אחיו או אחד מן המורישין כאן ואינו יודע להיכן הלכו
מאי שנא הנך דקרו להו נטושים ומאי שנא הגי דקרו להו נטושים
נטושים

למאי חזו שזמן היו לגלדאי רבש לכתישא
דגמלי וחכ"א עושה להם תקנה ומוכרן
בב"ד מאי תקנתא עביד להו אמר רב אישי
אלקנקנים במאי קא מיפלגי דמר סבר להפסד
מרובה חששו (ב) להפסד מועט לא חששו
ומר סבר אפילו להפסד מועט נמי חששו:
רשב"ג אומר ימכרם בבית דין מפני שהוא
כמשיב אבידה לבעלים: אתמר רבי אבא
ברבי יעקב א"ר יוחנן הלכה כרשב"ג
ורבא אמר רב נחמן הלכה כדברי
חכמים והא אמרה ר' יוחנן חדא זמנא
דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כל
מקום ששנה רבן שמעון בן גמליאל
במשנתיו הלכה כמותו חוץ מערב וצידן
וראיה אחרונה אמוראי ניגהו ואליבא דר'
יוחנן מדרבן שמעון בן גמליאל נשמע
דמורידין קרוב לנכסי שבוי מדרבנן נשמע
דאין מורידין קרוב לנכסי שבוי וממאי דלמא
עד כאן לא קאמר רבן שמעון בן גמליאל
הכא אלא משום דקא כליא קרנא אבל
התם הכי נמי דאין מורידין ועד כאן לא
קאמרי רבנן הכא אלא אי כרב כהנא אי
כרב נחמן בר יצחק אבל התם הכי נמי
דמורידין למימרא דתרי טעמי ניגהו והאמר
דמורידין לנכסין שבויין וי"ל דמהא ליכא
למשמע מינה אכל קשה דמאי מוכיח דחד טעמא הוא מדשמואל
דסבר כרשב"ג וסבר מורידין לוכח כן מרשב"ג גופיה וי"ל דלא
שמיע ליה ברייתא דלקמן:

למאי חזו שזמן היו לגלדאי רבש לכתישא
דגמלא. לכתישא שעל הגמל שגבו כחוש ומסוקב מחמת משאוי
אישר"א זלע"ו: לקנקינו. הכלי שהיה צמחו ותקלקל אם ישא
צמחו: **צמאי קמיפלגי**. ר"מ ורבנן מאחר שמודה ר"מ ביתר מכדי
חסרון: **להפסד מרובה**. כגון יתר
מכדי חסרון: **הפסד מועט**. כגון
צדדי חסרון דריקבון פירות וקילקול
הקנקן דין והחמין: **ערב**. צגט
פשוטו (ב"ב קעג:): לידן. צמכת גיטין
(דף עז:): ראיה. צדיני ממונות השני
(סנהדרין לב): שנחלקו צדני מחלוקות
צמציא שטר ראה לסמור את הדין
צראשונה הלכה כמותו ובאחרונה
אין הלכה כמותו: **אמוראי ניגהו**.
רבה אמר בכלל אמר ר' יוחנן ור'
אבא אמר לאו בכלל אמר רבי
יוחנן אלא יש מהן שהלכה כמותו:
מדרבן שמעון נשמע דמורידין קרוב.
הראוי לירש: **נכסי צבוי**. לקרקעות
צבוי לעובדן ולשומרן עד שיצאו
הבעלים. ולקמן פליגי בה אמוראי:
עד כאן לא קאמר רבן שמעון הכא.
דמוכרין: **אלא משום דקא כליא**
קרנא. אם יניחם שם אכל גזי
קרקעות וכרמים אע"פ שמתקלקלות
קלת לא כליא קרנא: **אי כרב כהנא**.
דאמר לעיל ר' הוה ארס צבז שנו:
אי כרב נחמן בר יצחק. דלמריה שמה
עשאן תרומה ומעשר: **דתרי טעמי**
ניגהו. מתני' ונכסי צבוי ואיכא דלית
ליה מוכרין פירות האבודין ולית ליה
מורידין: **קרוב**. הראוי לירשו ואין
קרוב ממנו: **בששמעו בו שמת כולי**
עלמא לא פליגי דמורידין. דאם יצאו
הבעלים קודם שיאכל זה הפירות
יעול זה כשאר ארסיין ויחזיר השאר
ואם יצאו עדים שמת ירש הכל:
מופסיד להו. ולא יציל הקרקעות
ויזרעם תמיד ויחמישם: **כיון דאמר**
מר. לקמני: וכולם שמין להם כאריס
אם יצאו הבעלים שמין לזה חלקן
בכל שנה שעבד זה כמנהג אריסי
העיר אם מחאה אם שליש אם רביע:
אלא מלמד שנישים מבקשות לינשא
כו'. שילכו צעדי ולא ידעו צנייהם
אם חיים אם מתים ויהיו נשיהם
אלמנות לעולם שאין צ"ד מניחין
אותן לינשא ובניהם כיתומים שלא
ירשו נכסיהם. ושמי קללות הן אחת
של חרב ואחת של צדי שמע מינה
אין מורידין: **הוה עובדא בנהרדעא**.
בצבוי שירד יורשו לנכסיו: **ופשטה**
רב ששת מהא מפניא. דאין מורידין:
א"ל רב עמרם דלמא לירד ולמכור
פנן. [קמתן] תנא דאין מניחין אכל
לעשות ולאכול וליטול כאריס שפיר
דמי: **דמעילין פילא כו'**. ומשני
שנייא דחיקא כמבצק להכניס פיל
שהוא סיה גדולה צבזק מחט: **ופלג**.
פירות שנה זו: **הכי זה זריז**. מהיר
לזכות בשלו צטרס יפסיד ונשכר
צוריותו: **ואלו הן נכסי שבויין**.

דלמר אין מוציאין אותם מידו: **שהנטושים כשבויין**. ואין מוציאין מידו: **נכסי נטושים**. שהנכסים
נטושים. ולקמן מפרש להו נטושים משמע שעצום בעלים מדעתם והלכו להם דמיון דהיה לו ללוות הורידו יורשי לנכסי ולא כוה ש"מ
לא יחא ליה ונטושים שנטושים בעליהם צעל כחן כגון שנשצו. והיינו תנאי דרבן שמעון סבר מורידין ורבנן סברי אין מורידין:
ה"ג

(א) [שבת קנד: וש"נ].
(ב) כתובות עו. גיטין לח.
דף עה. ב"ק גטו. ב"ב
קעד. סנהדרין לח. [במכות
דף. א] [אבות דר"י פיק
לח]. (ד) [נדרים נה:].
(ה) ר"ש"ל (ו) [מוספתא
דכתובות פ"ח]. (ז) [ש"א].
(ח) [ש"ס]. (ט) [דף עז:].
(י) [ועי' מוס' יבמות קטז:
ד"ה שאין מוס' כתובות
קו. ד"ה ששמעון].

תורה אור השלם

1 ויהיה אפי' והרגתי
אתכם בחרב והיו נשיכם
אלמנות ובניהם יתומים:
שמות כב כג

הגהות הב"ח

(א) הוב' ד"ה עד וכו'.
אכל התם אין מורידין:
(ב) ד"ה היורד וכו'. ג"כ
עין בשו"ת צ"ח סי' ר"ו
תמל' פירוש דיבור זה:

לעוי רש"י

איש"ר א'
[יירושי' דרור"א]. שפשוף.
פצט.

מוסף רש"י

בשנותיהם מבקשות
לינשא. הרי זו קללה
אחרת, שיהיו הנשים לזרות
כאלמנות חיות, שלא יהיו
עדים למיתת בעליהן
ותהיינה אסורות להנשא,
והנשים יהיו יתומים, שלא
יעזובם בית דין לירד לנכסי
אביהם, לפי שאין יודעים
אם מתו או נשבו (שמות כב
כג). קופא דמחטא. א"ל: גג
המטע ולא חודו (סנהדרין
צו: ע"ש).

(א) צנני' איתא לשון זה גבי
נכסי נטושין ואולי דלכתיב היה
לו גי' אחרת.